

lixē admodum dissectionis professores contendunt: his quidem id in sinistrum thoracis latūs collocatum inuentibus, illis autem in medio, quod ad dextrum ac sinistrum attinet: alijs uerō non ad hanc tantum positionis differentiam cor in medio esse placuit, uerū & secundum thoracis anteriora & posteriora, deinde superiora & inferiora. Alijs rursus hanc omnia quidem toti cordis mole, alijs autem duntaxat basi ascribentibus. Quod autem in praesentia thoracem omnes appellent^m quicquid costis & pectoris ossis, & duodecim thoracis uertebreis intercluditur, manifestum esse arbitror: quum alioquin si uniuersus corporis trūcus cum Aristotele ipsis thorax appellaretur, plurimum in situ cordis enarrando aberrarent, quamuis alioquin ad ueram sitū descriptionem non admodum accedant. Quandoquidem brutis animalibus quibus pectoris os homine longius obtrigit, non basis solum, sed & cordis propemodum mucro in medio, quod ad dextrum & sinistrum spectat, continetur. Deinceps secundum dorsi longitudinem basis uicinior longē est primae thoracis uertebre, quam mucro ipsi duodecimae. Insuper magis ab elatori pectoris ossis sede cordis basis remouetur, quam mucro à pectoris ossis^m cartilagine gladij modo in aciem cessante, adeo ut hac dimensione, quam in longitudine metimur, uniuersum cor mediam sedem nullis animalibus exactē occupet. Quod ad anteriora posteriora spectat, omnibus animantibus cordis basis in medio eius thoracis sedis quam sibi uendicat, collocatur. Mucro autem in anteriora magis exporrigitur, non tamen pariter omnibus. Caterum hominis cor sua basi, quae ipsius dignissima nobilissimaque pars, quum uasorum origo sit, censetur: exactē, ut in reliquis animantibus, dextra sinistraeque sedis medium obtinet: atque quod ad anteriora posteriora spectat, pariter sese habet. tātum enim à pectoris distat osse, quantum à uertebrearum corporibus abscedit. In thoracis autem longitudine, quae posteriori sede duodecim constituitur uertebreis, quintae uertebrae corpus respicit, quae ex tribus totius thoracis dorsi longitudinis partibus primae humilior sedes & secundae elatior existit. In anteriori uerō thoracis sede, quae pectoris ossis longitudine terminatur, ad amissim mediam sedem exigit, tantumdem à iugulo remota, quantum ab ea ossis pectoris sede, cui septum inferitur. Atque hic tuissimus, & plurimum ab ijs quae foris incidere queunt, remotus, basis locus est: à quo reliquū cordis corpus sensim in anteriora, & in sinistrum latūs eousque exporrigitur, ut mucronis posterior pars magis ad pectus atque antrosum quā ipsum basis centrū uergat, & dextra quoque mucronis pars in sinistrum magis ipso basis centro protensa, medium pectoris ossis in sinistrum excut, ipsumque mucronis centrum sextae & septimae costarum sinistri lateris cartilagine respiciat, quā pectoris ossi coarctantur. Praesentibus terminis quibus cordis situs comprehenditur, illius quoque magnitudo innotescit: quae sanē homini, ut & cerebrum ac iecur, quam ceteris animantibus est grandior. Neque id solum homini priuatim euenit, uerū & illi quoque cor septi transversu nervosae parti in laevo latere, cui cordis inuolucrum magno spacio^o adnascitur, quam proximē accedit: secus longē quam canibus & simijs, quibus cor magno intervallo à septo remouetur.

DE CORDIS SUBSTANTIA. Caput X.

CORDIS substantia quoad fieri licuit, illis potissimum figuris delineatur, quae id quod uis pacto dissectum referunt, ut septima, et quatuor illi proximē sequentes.

Corvis caro.

Corvis fibra.

PRAECIPUA cordis substantia carne constat, musculorum carne paulo minus rubra, uerū duritia, spissitudine, & fibrarum quo intertextitur genere plurimum ab illa uariante. Cordis enim caro longē durior existit, & spissior, iniurijsque ferendis pertinacior, & deinceps uario robustissimarum fibrarū genere donata, quum interim unius musculorū sedis caro unicam ferē specie, eamque sparsim satis disseminatā duntaxat fortiat. Porro species fibrarum, quae cordis carne continentur (nō enim de membranarum uenae cauae & uenalis arteriae orificiorum³ fibris agimus) haud aequē ac musculorū conspicua est: quandoquidem nullum prorsus inuenias musculum, qui uel citra dissectionem ilico atque detectus est, fibrarum suarum differentiam non accuratē ostendat: & adhuc multo accuratius, si uel crudus uel coctus unguibus, aut cultro discernatur, at cordis quidem caro fibris compactissimis, & inter se plurimum differentibus oppleta uisitur: quae uerō earundem situs differentiarumque sit ratio, coniectura potius quā sectione assequimur. Quouis enim modo cordis carnem aut elixam aut crudam rectis uel obliquis uel transuersis sectionibus aggrediaris, uel utcumque lubet eandem unguibus dilaceres, uix unquam cordis notatu dignam portionem secundum

unum

unum fibrarum genus diuelli posse obseruabis, ac omnē carnis partem diuer- (sed potissimum transuersis) fibris abundare astrues: non enim in corde, ut uentriculo, intestinis, & ipso etiam utero, & ambabus uescicis sectionis bene adinuenire integrū est. Quāquā interim triplex fibrarū genus à Natura ipsi la- sinus ire inficias, quum ob uarium & rarum quem in illo uidemus fibrarum lum simplicem earundem ductum: tum etiam propter manifestam ac uehem- tionem, quae fibrarum potissimum, ut statim dicturi sumus, auxilio perficiū- si ratio fortassis suaderet rectas fibras quibus attrahēdi facultas tribuit: ut in obliquis, quae in alijs organis naturali motu agentibus retentioni praesse- se, & extimam sedem transuersas ac orbiculares, quae expellunt, obtinere, no- bris eum situm ascribemus, quum sectio ipsa triplex hoc fibrarum genus in- ostendat, & nunc rectas, nunc obliquis, nunc transuersas, & rursus rectas & uersas quodammodo commonstret, quasi tres priores differentiae singulis ue- res essent, posteriores uerō toti cordi ambobusque uentriculis simul dedi- lo autem in corde rectas fibras, quas in eo perquam elixato ex ipsius basi ad m- sius centrum deduci, tam per cordis uentriculorum septum, quam reliquā sec- tranuersas autem, quae orbiculatim cor uentriculosque ambiunt: obliquis uen- biculatim cor uentriculosque ambiunt, at oblique secundum cordis longitudi- Suntque haec in duplici differentia. Aliquae etenim in dextro cordis latere basi si- sinistro ipsi mucroni: aliae autem in dextro latere mucronem magis respiciunt. Atque his sanē fibris pro cordis mole, si eam scilicet ad musculum conferas, p- sis, & carne has continente amplexanteque, potissima cordis substantia constitit: cum musculorum uentrium substantia accedit compositio. Ut enim in muscu- perentur, carnem undique habent circumpositam: sic & cordis fibrae pec- continentur, fulciunturque. Quae porro per uniuersum cor fibrarū & carnis si- tunc demum opportunē explicabitur, ubi cordis uentriculos oratione comp- praesentia autem suffecerit, carnis fibrarumque cordis usum, quaeque adhuc ad co- spectant, adiacere: ac innuere, cordis carnem in mucrone quam in basi spissio- apparere. Non ob hoc profecto (ut Galenus arbitrat^r) ne hic cor in suis pectoris os accedēs facilius legderetur: uerū quod ea cordis pars tenuis sit, & re- ctarū concursus perficitur, qui carnē mucronis, & si ab alia nō differat, con- strat, ad eū prorsus modū quo solidiorem carnem in musculi capite, aut tendi- demus, quam in musculi uentris medio, ubi fibrae nō adeo atque in illis locis uicem magis dirimuntur. Carnis itaque cordis non postremus usus cum mu- usu in fibrarum firmatione correspondet. Quod uerō propria peculiarique ipsi- stitiam temperie ad praecipuas cordis functiones, quae in sanguinis gratia pul- ne, & uitali spiritu conficiendo potissimū consistunt, opituletur, imō primariu- num autor sit, ex aliorū uiscerū substantia ratiocinamur. Caterum cordis fib- ni subseruiunt, quā cortantis per dum uiuit animal, & dilatur & contrahitur ter contractionem dilatationemque quiescit. Deinceps quemadmodum cordis fibr- rum fibris nonnulla consequuntur communia, sic etiam ut & illae motui famu- sus diuerso. Musculorum enim motus arbitrarius est, cordis uerō naturalis, ac ne inscrutabili rerum Opificis industria indefessus, arbitrioque nostro minime cerebrineris, ut musculorum motus, ulla ex parte dependens. Porro cord- quae mucronis ipsius ad basis centrum est attractio, & omnium laterum cord- efficiunt fibrae, mucronem uersus basim contrahentes. Quod sanē ita perficitur circulo orbiculatim eademque serie complurimas iunctorum scirporum ueradi- & capitibus illorum simul collectis, uelut pyramidem quandam efformares, a- lum ex mucronis medio per circuli centrū dimitteres, quo deorsum tract- uior, intusque multo capacior redderetur. Hinc siquidem cordis dilatationem o- optimē liceret: quippe uimen quodammodo cordis basi responderet, iunco- ctio cordis mucroni: deinceps iuncti ipsi & funiculus ille rectis fibris congrueren- illis responderent fibris, qui in cordis lateribus & anterioribus et posterioribus constitu- tem illis conferretur fibris, quae in cordis carneo⁶ septo inter duos sinus posito- habentur. quanquam quod omnimodam cum rectarum fibrarum motu simili- ret, nihil coningere possumus. Transuersarum autem seu circularium fibrarum liquid referre, est quam facillimum. haec enim cordis contractioni imprimis pr-